

2+1

IRODALMI ÉS FILMES VERSENY (2023/2024)

A versenyző neve:	
Iskolája:	
Felkészítő tanára:	

Kedves Versenyző!

Szeretettel köszöntünk abból az alkalomból, hogy a kiírásban szereplő könyvek elolvasása és a film megnézése után részt veszel versenyünkön. Reméljük, nem csalódtál a kijelölt művekben, most pedig sikerül számot adnod az ezekkel kapcsolatos gondolataidról.

- A dolgozat megírásának időtartama (legfeljebb) 120 perc.
- Az írásbelin 100 pont érhető el.
- Javasoljuk, hogy a tesztkérdéseknél vedd figyelembe a sorrendet, a kérdések néhol egymásra épülnek.
- Érdemes legelőször áttekinteni a feladatlapot, hogy jobban be tudd osztani a rendelkezésre álló időt. Ne feledkezz meg a fogalmazásról sem!
- A fogalmazáshoz készíthetsz vázlatot vagy pizkozatot.
- Kérjük, kék vagy fekete színű tollal írd, javítófestéket ne használj!

Jó munkát!

A versenyző pontszáma:	
A javító tanár aláírása:	

Kosztolányi Dezső: Pacsirta

1.a) A regény egy képzeletbeli városban játszódik, a megírás jelenéhez képest évtizedekkel korábban. Lehet-e annak jelentősége, hogy ezt a kitalált várost *Sárszegnek* hívják, a történet ideje pedig éppen *1899 nyarára-őszére* esik (indoklással)?

.....

.....

.....

2	
---	--

1.b) Maga Pacsirta jóval kevesebbet szerepel a regényben, mint a szülei. Miért lehet mégis indokoltnak érezni, hogy ő lett a regény címszereplője? Írj két lényegileg különböző érvet!

.....

.....

2	
---	--

2.) A narrátor többnyire meghagyja az olvasónak a kívülről ábrázolt jelenetek értelmezését. Fogalmazd meg a dőltbetűs sor mintájára, milyen ki nem mondott gondolatok, érzések húzódnak meg a következő három részlet mondatai mögött!

Az ábrázolt jelenet	A narrátor szövege	Értelmezés
<i>Pacsirta hazaérkezésekor elromlik az addig kellemes, nyárias időjárás.</i>	„– Még lehet szép az idő – mondta Pacsirta. – Lehet, mondta anya. – Lehet – mondta apa is.”	<i>Az időjárásom keresztül mindhárman a család jövőjéről és a boldogság esélyeiről beszélnek.</i>
Pacsirta apja meglátta lányát, amint napernyőt tart maga fölé.	„Mint hernyó a rózsabokor alatt, gondolta.”	
Pacsirta szülei az előadás kezdetén megpillantották <i>A gésák</i> díszleteit.	„– Japán – súgta oda feleségének. – Igen, Japán, Japán.”	
Vajkay elmesélte, hogy találkozott a városban Cifra Gézával.	„– Visszaköszöntem. Hogy ne higgye. Ivott. – Már iszik is – biggyesztette el száját Vajkayné. – Mindig mondtam – szólt Ákos –, hogy nem lesz jó vége. Rossz bőrben van. Nem él soká.”	

3	
---	--

3.a) Pacsirta levele kiábrándítóan hatott a lány apjára. Nevezz meg az alábbi részletek alapján három okot, ami elkéséríthette Vajkayt!

„Bocsássatok meg, hogy most írok tinektek, de eddig annyira elfoglalt a puszta élet sok öröme, és vendéglátó rokonaim annyira gondoskodtak szórakoztatásomról, hogy levélírássra csak ma este szakíthatok időt.

Napok óta keresek tollat.

Tegnap egyetlen tollat találtam Béla bácsi asztalán, az is rozsdás volt, a tintatartó pedig ebben a nagy melegben egészen kiszáradt. Berci unokaöcsém végre ezt az írót bocsátotta rendelkezésemre. Kénytelen vagyok írónnal írni. Ezért is elnézésteket kérem.

(...)

Kitűnően utaztam. (...) Én azonnal a tájék szemléletébe merültem, mely kedves változatosságával, üde színeivel lebilincselte érdeklődésemet, és figyeltem a természetet, mely csak a város falain túl bontakozott ki igazi pompájában, csak ott szólt lelkemhez az ő csöndes, vigasztaló szavával. Vele társalogtam egész úton. (...) Az idő röpiült.

(...)

Ma este bál van Tarkövön, és a vidám társaság, a Thurzó-lányok, Berci és Olcsvay Feri Etelka nénivel átrándult, két fogaton. Engem is nagyon hívtak, de nem mentem el. Azt mondtam, hogy nincs ruhám. Én nélkületek nem érezném magam jól, s őszintén szólva, nem nagyon kecsegtet a Thurzó-lányok társasága sem.”

.....
 .....
 .....

3	
----------	--

3.b) A levél elolvasása után Vajkay egyetlen nevet mondott csak ki „nyögve” és „félhangosan”: *Orosz Olga* nevét. Hogyan következhetett ez a kifakadás Pacsirta leveléből?

.....
 .....

2	
----------	--

4.) Vajkay és Vajkayné sok mindenről lemondtak lányuk elutazásáig. Nevezz meg két ilyen dolgot, majd magyarázd meg, mi okozhatta ezt a magatartást!

amiről lemondtak	amivel ők magyarázták lemondásukat	a lemondás valódi oka

5	
----------	--

5.) A regény – alighanem – legdrámaibb jelenetében Vajkay azzal vádolja önmagát és feleségét, hogy nem is szeretik lányukat: mindezt Vajkayné heves tiltakozással fogadja. Jelöld egy ponttal a skálán, hogy szerinted kinek van igaza *inkább*, majd érvelj álláspontod mellett!

.....

.....

.....

.....

4	
---	--

6.) Sokak szerint Kosztolányi önmagát is beleírta művébe az egyik szereplőn keresztül. Melyik lehet ez a figura? Mi hozza közel ezt a figurát egy a Vajkay család sorsán töprengő regényíró alakjához?

.....

.....

.....

2	
---	--

Harper Lee: Ne bántsátok a feketerigót!

1.a) A szerző sokáig *Atticus* címmel szeretne volna megjelentetni a művet. Neked melyik verzió tetszik jobban? Nevezd meg két lényegi különbséget a kétféle címváltozat között!

.....
.....
.....

2	
---	--

1.b) A művet leginkább a *nevelődési regénynek* vagy a *fejlődésregénynek* szokás nevezni, de összetettsége miatt más kategóriákba is besorolható. Hogyan pótolnád az alábbi táblázat hiányzó műfajneveit és indoklásait?

műfaj	indoklás
történelmi regény	
	az események középpontjában egy bűncselekmény és az ebből fakadó nyomozás áll

2	
---	--

2.) A regény szereplőinek neve, beceneve, megszólítása érdekes összefüggésben tud lenni az illetők jellemvonásaival. Milyen többletjelentést tulajdonítanál az alábbiaknak?

- A narrátor *Jean Louise*-t a legtöbben *Scout* néven szólítják, ami magyarul *Cserkészt* vagy *Fürkészt* jelent:

.....

- *Scout* apja a meglehetősen ritka *Atticus* keresztnévet viseli, nevelőnőjét pedig *Calpurniának* hívják:

.....

- *Atticust* minden családtagja, a saját gyermekei is (!) a keresztnévén szólítják:

.....

- *Atticus*, *Jem* és *Scout* családneve a *Finch*, vagyis magyarul *Pinty*:

.....

4	
---	--

3.a) Atticus „idealista” pedagógiai elvei igen megosztók voltak a regény szereplői számára, de megoszthatják az utókor olvasóit is. Vegyük alapul azt az epizódot, amikor Atticus egy órát bízott Scoutra. Miért lehetett erős hatással a lány fejlődésére ez a gesztus? Miért lehet kockázatosnak tartani ugyanakkor ezt a tettet a „hagyományos” nevelési módszerekkel szemben?

.....
.....

2	
---	--

3.b) „Minden csőcselék mindig emberekből tevődik össze, ami persze nem szolgál mentségükre.” Értelmezd saját szavaiddal Atticus állítását!

.....
.....

2	
---	--

3.c) „A számtantól eltekintve alig van már mit tanulnunk”: így tekintett a jövőbe a regény végén Scout. Nevezz meg négy fontos, egymástól lényegileg eltérő dolgot, amit Scout megtanulhatott a regény cselekményideje, vagyis 6 és 9 éves kora között!

.....
.....
.....
.....

4	
---	--

4.a) Atticus szerint a bátorság az, „ha már legyőztek, mielőtt elkezdted volna, de mégis elkezded és végigcsinálod, akármilyen is történjen.” A pusztán bátorságon túl mi oka lehetett arra Atticusnak, hogy elvállalja Tom Robinson védelmét, miközben pontosan tudta, hogy az ügy vereséget fog szenvedni a bíróságon? Nevezz meg két lényegileg eltérő magyarázatot!

.....
.....

2	
---	--

4.b) Tom Robinsont – Atticus minden erőfeszítése ellenére – elítélte a bíróság. Mi vezethette a tárgyaláson győztes Bob Ewellt arra, hogy újra meg újra zaklassa és bántsa a legyőzött ellenfeleket, és ezzel végül a saját vesztébe rohanjon? Nevezz meg két lényegileg eltérő okot!

.....
.....

2	
---	--

5.a) A regény legkülönösebb szereplője Boo, „*aki nem akart emberekkel találkozni*”. Milyen embernek ismerjük meg őt ritka, de annál fontosabb tettei alapján? Nevezd meg két megfelelő jellemvonást!

.....
.....

2	
---	--

5.b) Hogyan vélekedsz a történetet lezáró „kegyes hazugságról”? Helyes döntés lehetett Bob Ewell halálát balesetnek tulajdonítani (indoklással)?

.....
.....

2	
---	--

Lady Bird

1.) A film műfaját a készítők a 'drámai' és a 'komédia' szavak összevonásával létrehozott *dramedy* kifejezéssel határozták meg. Töltsd ki az alábbi táblázatot egy-egy jelenet megnevezésével és a hozzá kapcsolódó jellemzéssel!

a jelenet	a jelenet komoly, drámai vonása	a jelenet humoros vonása

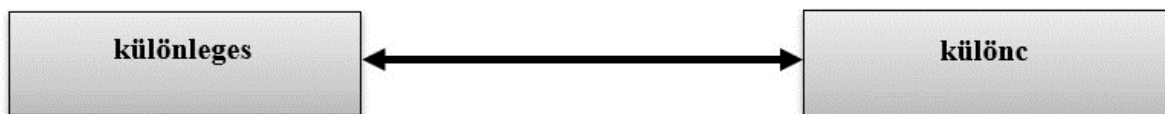
4	
----------	--

2.) A *Lady Bird* beilleszthető a *coming-of-age story*, vagyis a *felnövéstörténet* kategóriájába is. Christine utolsó gimnáziumi évének történései élesen szembeállítják a jogi értelemben vett nagykorúságot és a lelki-szellemi felnőttiséget: a főszereplő az utóbbi terén sokkal ellentmondásosabban teljesít. Töltsd ki három-három odaillő elemmel a táblázat két oszlopát!

a nagykorúság megélése	az érett, felnőtt viselkedés hiánya

6	
----------	--

3.) Hová helyeznéd *Lady Bird*-öt az alábbi két karaktertípus közti skálán? Véleményedet legalább két érveléssel indokold!

.....

.....

2	
----------	--

4.) Lady Bird és az anya konfliktusa remek példa a „tipikus kamasz” és a „tipikus szülő” ellentétének. Mivel magyaráznád, hogy a leghevesebb összecsapásokat éppen a továbbtanulás kérdése váltotta ki közöttük? Nevez meg két okot! Mit nevezhetnénk az anya esetében *jellemfejlődésnek*, ami a történet végére esélyt adhatott lányához való közeledéshez?

.....

.....

.....

3	
---	--

5.a) Miért fordított hátat egy időre barátnőjének Lady Bird? Mi hajthatta őt vissza Julie-hoz a bál estéjén, hogy kibéküljön vele?

.....

.....

2	
---	--

5.b) Milyen belső tulajdonságai miatt lehetett vonzó Kyle Lady Bird számára? Miért ábrándult ki belőle és szakított vele mégis?

.....

.....

2	
---	--

6.) A képen a film hivatalos plakátja látható. Nevez meg három olyan részletet, amely történet fő motívumaira, ill. a központi karakter jellemére utal! Te milyen motívummal tudnád kiegészíteni még a plakátot?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4	
---	--

